

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A közösségi trópusi tonhalhalászflootta helyzete és kihívásai (feltáró vélemény)

(2011/C 48/05)

Előadó: **Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE**

2010. január 20-án az Európai Unió spanyol elnöksége úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A közösségi trópusi tonhalhalászflootta helyzete és kihívásai (feltáró vélemény).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2010. augusztus 31-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2010. szeptember 15–16-án tartott, 465. plenáris ülésén (a 2010. szeptember 15-i ülésnapon) 118 szavazattal 1 ellenében, 2 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések

1.1 Az EGSZB úgy véli, hogy az uniós rendszer támasztotta magas szintű szociális, egészségügyi, élelmiszer-biztonsági, környezetvédelmi, jogi, tengeri hajózásbiztonsági, helyes kormányzási és ellenőrzési elvárások az erőforrások ésszerű és fenntartható kiaknázásának kiváló példái.

1.2 Ugyanakkor ezeknek az elveknek az alkalmazása megnöveli azon termékek költségeit, amelyeknek olyan más országok termékeivel kell versenyezniük, amelyek mindezen területeken kevésbé szigorú rendszert alkalmaznak. Az EU-nak továbbra is törekednie kell arra, hogy mindezeket a szempontokat a világ többi flottája is figyelembe vegye: azaz úgy legyen egységes a szabályozás, hogy a többi piaci szereplő is a szigorúbb európai előírásokhoz igazodjon.

1.3 Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy az uniós trópusi tonhalhalászati ágazat előtt álló legfontosabb kihívás az, hogy a harmadik országok által támasztott tisztességtelen versenyben és a maga az Unió által létrehozott szigorú jogi keretben fenn tudjon maradni.

1.4 Nemzetközi szinten az Unió előtt álló kihívás az, hogy stabil, valamint szabad, de tisztességes versenyt előmozdító jogszabályokat alkalmazzon. Olyan integrált és minden szempontból koherens európai politikát kell kidolgozni, melynek révén gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból is megőrizhető az európai trópusi tonhalhalászati ágazat versenyképessége és fenntarthatósága, amint azt az 1992-ben Rio de Janeiróban aláírt Biológiai Sokféleség Egyezmény előírja.

1.5 A kalóztevékenységet illetően az EGSZB azt kéri, hogy a tagállamok és a Tanács tegye meg a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy az Indiai-óceánon folytatott kalóztevékenységek elleni küzdelmet célzó „Atalanta” művelet megbízatása kifejezetten magában foglalja a tonhalhalászflootta védelmét.

1.6 Az EGSZB úgy véli, hogy a halászati partnerségi megállapodások fenntartása alapvetően fontos a közösségi trópusi tonhalhalászflootta tevékenységeinek folytatásához. Emellett sürgeti az Európai Bizottságot, hogy a közösségi flotta igényeinek megfelelően bővítse ki a tonhalhalászati megállapodások hálózatát, és sürgősen vizsgálja meg, hogy a halászati partnerségi megállapodások kizárólagosságai záradéka alól lehet-e kivételt tenni, hogy a közösségi flotta is szerezhessen halászati magánengedélyeket, amennyiben a rendelkezésre álló legmegbízhatóbb tudományos adatok alapján az állományok állapota ezt lehetővé teszi.

1.7 Annak elérése érdekében, hogy az erőforrásokkal az egész világon megfelelően gazdálkodjanak, elengedhetetlen, hogy az EU a regionális halászati szervezetekben vezető szerepet vállaljon a felelősségteljes és fenntartható halászat elveinek előmozdítására. Az EGSZB szerint fokozni kell az erre tett uniós erőfeszítéseket.

1.8 Az AKCS és GSP+ preferenciarendszerek fenntartása – olyan változtatások nélkül, mint például a Pápua Új-Guineának és a Fidzsi-szigeteknek nemrégiben biztosított derogáció a származási szabályok alól, amely felborítja a tonhalvilágpiac egyensúlyát – elengedhetetlen az európai ágazat és annak harmadik országokban való befektetési fennmaradásának biztosításához. Az EGSZB úgy véli, hogy az európai tonhalágazatban esetlegesen előforduló zavarokra való felkészülés érdekében elemezni és szükség esetén alkalmazni kell az Európai Közösség és a csendes-óceáni államok közötti átmeneti partnerségi megállapodásban foglalt felügyeleti és védintézkedéseket.

1.9 Az uniós ágazat versenyképességének fenntartásához alapvető a feldolgozott tonhaltermékekre kivetett európai vámok fenntartása. Az EGSZB úgy véli, hogy mind a WTO keretein belül, mind az EU harmadik országokkal folytatott kereskedelmi tárgyalásai során törekedni kell a lehető legmagasabb szintű védelem biztosítására.

1.10 Mindezek fényében az EGSZB úgy véli, hogy az uniós intézményeknek fenn kell tartaniuk a közösségi preferencia elvét. Ugyanakkor úgy véli, hogy a közösségi flotta által a feldolgozóiparnak szállított trópusi tonhalra járó kompenzációs támogatást vissza kellene állítani az eredeti szintre, azaz az uniós referenciaár 93 %-ára, mivel az az utóbbi években jelentősen, a termelési ár 87 %-áig leértékelődött.

2. A közösségi trópusi tonhalhalászflootta jelenlegi helyzete

2.1 A tonhalhalászat a XX. század közepén kezdett fejlődni Európában – Spanyolországban és Franciaországban –, a belső piacot ellátó konzervipar növekvő keresletét kielégítendő. Kezdetben ez csak a germon (*Thunnus alalunga*) part menti halászatát jelentette. Idővel, amint a halászati technológiák fejlődtek, a halászterületek dél felé terjeszkedtek, ahol már trópusi tonhalfajokra halásztak: sárgaúszójú tonhalra (*Thunnus albacares*), csikoshasú tonhalra (*Katsuwonus pelamis*) és kisebb mértékben nagyszemű tonhalra (*Thunnus obesus*). Megkezdődött a halászat a Franciaországhoz, Spanyolországhoz és Portugáliához közeli vizeken. A későbbiekben, a 60-as és a 70-es években Afrika nyugati partjai felé vették az irányt; a 80-as és 90-es években az Indiai-óceán és a Csendes-óceán keleti része, a XXI. század elején pedig a Csendes-óceán nyugati része is a halászterületek közé került.

2.2 Az Unió kerítőhálós halászflootta nyílt tengeri és szelektív trópusi tonhalhalászatot folytat. Célja a három fő óceán trópusi sávjában koncentráltó tonhalrajok halászata. A fogások a nyílt tengeren, illetve harmadik országok kizárólagos gazdasági övezeteiben történnek.

2.3 A tápértékük miatt igen kedvelt tonhalfélék a világ számos országában az alapvető élelmiszerek közé tartoznak, világkereskedelmük jelentős, és a halászatban, a feldolgozásban és az értékesítésben részt vevő országok fontos jövedelemforrását jelentik.

2.4 Elsősorban ezek miatt a körülmények miatt a tonhalhalászat bizonyos országokban igen fontos gazdasági tevékenység. Napjainkban a világon a trópusi tonhalfélékből – valamennyi fogási technikát figyelembe véve – több mint 4 millió tonnát halásznak, ebből a kerítőhálós halászat részesedése 2 millió tonna. Ezeknek a fajoknak a populációival általában ésszerűen gazdálkodnak, a regionális halászati szervezetek minden óceán tekintetében megfelelő gazdálkodási programot működtetnek.

2.5 Az uniós flotta 54 fagyasztóval felszerelt kerítőhálós tonhalhalászó hajóval rendelkezik (34 spanyol és 20 francia), amelyekkel összesen évi mintegy 400 000 tonna halat fognak ki, ami a globális fogások közel 10 %-a.

2.6 E hajók nagy része nemzetközi vizeken tevékenykedik az EU és harmadik országok közti 13 halászati társulási megállapodásnak megfelelően (6 az Atlanti-, 4 az Indiai- és 3 a Csendes-óceán térségében).

2.7 A világon mintegy 30 ország kb. 580 trópusi tonhalhalászatra szakosodott hajóval rendelkezik, melyek összkapacitása 650 000 bruttó regisztertonna.⁽¹⁾ Az európai kerítőhálós halászflootta 97 500 bruttótonnás kapacitásával a világ hajóinak 9 %-át, kerítőhálós tonhalhalászati kapacitásának pedig 15 %-át képviseli.

2.8 A trópusi tonhalak fő halászterülete a Csendes-óceán, ez adja az összes fogás 67 %-át, ezt követi az Indiai-óceán 22 %-kal, majd az Atlanti-óceán 11 %-kal.

2.9 A trópusi tonhalfogásokat négy külön regionális halászati szervezet kezeli:

2.9.1 Az ICCAT (az Atlanti Tonhal Védelmére Létrehozott Nemzetközi Bizottság) az Atlanti-óceán és az azzal határos tengerek, például a Földközi-tenger területét fedi le. 1969-ben alapították.

2.9.2 Az IOTC (Indiai-óceáni Tonhalbizottság) az Indiai-óceán térségét fedi le. 1997-ben alapították.

2.9.3 Az IATTC (Amerikaközi Trópusitonhal-bizottság) a Csendes-óceán keleti körzetét (az Amerikához közeli térséget) fedi le. 1949-ben alapították.

2.9.4 A WCPFC (Nyugat- és Közép-csendes-óceáni Halászati Bizottság) a Csendes-óceán nyugati és középső körzetét fedi le (Óceánia és Ázsia térségét). 2004-ben alapították.

2.10 A közösségi flotta számos különféle adminisztratív ellenőrzésnek van alávetve, melyeket különféle tagállami minisztériumok és az Európai Bizottság különféle főigazgatóságai végeznek. Ahhoz, hogy egy hajó egy uniós tagállam lobogója alatt hajózhasson és értékesíthesse a termékeit, meg kell felelnie mindazon adminisztratív követelményeknek, amelyek szükségesek a tonnatartalommal, a héjazattal, a gépekkel, a hűtőberendezésekkel, a legénységgel, a hajózhatósággal, a tengeri segítségnyújtással, a munkahelyi biztonsággal és egészséggel, az egészségügyi nyilvántartással kapcsolatos tanúsítások, valamint különféle halászati engedélyek (különleges, illetve azokban az országokban érvényes, ahol tevékenykednek) megszerzéséhez, valamint alá kell vetniük magukat műholdas megfigyelésnek, fedélzeti megfigyelők általi ellenőrzésnek, fedélzeti elektronikus naplótól történő fogásellenőrzésnek, értékesítési ellenőrzéseknek stb. Az említett tanúsítások, engedélyek és jóváhagyások érvényességének megőrzéséhez napi szintű ellenőrzésre, éves megújításra és rendszeres felülvizsgálatra van szükség, amelyek a világ egyetlen más flottáját sem terhelik ilyen mértékben. Mindezen követelmények jelentősen növelik az európai flották működési költségeit.

⁽¹⁾ Angolul „Gross Tonnage”: a hajók úrtartalmának mértéke.

2.11 Emellett a közösségi kerítőháló s tonhalhalászflotta a harmadik országok flottáival ellentétben a közös halászati politika előírásait is köteles betartani. A felelősségteljes halászatban, a regionális halászati szervezetek ajánlásain, valamint a higiéniai, hajózási, biztonsági, környezetvédelmi és a munkavállalók szociális védelmével kapcsolatos előírások betartásán alapuló közös halászati politika elveinek tiszteletben tartása jelentős költségeket ró a közösségi hajóüzemeltetőkre, és csökkenti az olyan harmadik országok hajóival szembeni versenyképességet, ahol nincsenek ilyen követelmények, vagy nem ennyire szigorúak.

2.12 Az utóbbi években az európai flottának ezenkívül még az Indiai-óceánon folytatott kalóztevékenységek is egyre több problémát okoztak. Ez a helyzet, amellyel együtt a féltékenységet és bizonytalanságot kelt a legális vállalkozási tevékenységet folytató tonhalhalászflotta legénységében, kevesebb fogást, valamint magasabb működési költségeket eredményez, mivel a hajók fedélzetén biztonsági szolgálatot kell fenntartani.

2.13 A trópusi tonhalak első számú felhasználója a konzervipar, amely a halfeldolgozás terén világszerte tekinthető. Európában évi 800 000 tonna trópusi tonhal-konzerv fogy, melynek több mint a fele harmadik országokból származó import, ezzel Európa a világ első számú piaca.

3. Az európai trópusi tonhalhalászflotta fejlődése

3.1 Az európai trópusi tonhalhalászflotta az elmúlt ötven év során a trópusi tonhalakat feldolgozó európai ágazattal párhuzamosan fejlődött.

3.2 A tonhal volt az első halászati termék, amelynek a feldolgozó ágazat védelme érdekében teljesen megszüntették a közösségi vámot. Az akkori EGK kompenzációs támogatást vezetett be, mely szerint az üzemeltetőnek kifizették az értékesítési ár és az évente meghatározott referenciaár 93 %-a közötti különbözetet. Ez az arány később 87 %-ra csökkent, így az európai üzemeltetők az utóbbi években már nem is kaptak támogatást, ezért a rendszer mára teljesen elvesztette hatékonyságát.

3.3 Az uniós flotta és feldolgozóipar az EU kereskedelmi politikája keretében hosszú évek óta hozzájárul harmadik országok gazdasági fejlődéséhez. Ezzel kapcsolatban a yaoundéi, a loméi és a cotonou-i egyezmény stabil keretet teremtett az AKCS-országok és az EU közötti kereskedelem számára. Hasonlóképpen a GSP+ is ösztönözte az EU, valamint közép-amerikai és az Andok Közösséghez tartozó partnerei közötti kereskedelmet.

3.4 A gazdasági partnerségi megállapodások rendszere keretében az AKCS-országok exportált trópusi tonhal-termékeikkel (egész, filé és konzerv) szabadon, 0 %-os vámtarifával együtt hozzáférhetnek az európai piacokhoz. Ezek a feltételek lehetővé

tették, hogy az európai tonhalfeldolgozó ipar Elefántcsontparton, Ghánában, Madagaszkáron, a Seychelle-szigeteken és Mauritiuson közvetlen, Kenyában és Szenegálban pedig közvetett befektetéseket valósítson meg. Ezek a befektetések 40 000 munkahely létrejöttéhez járultak hozzá ezekben az országokban, és elősegítették a technológiaátadást.

3.5 Hasonlóképpen a GSP+-t (általános preferenciarendszert) az EU azért hozta létre, hogy kedvező kereskedelmi feltételeket kínáljon közép- és dél-amerikai országoknak is, a halászati termékekre csökkentett, 0 %-os vámtarifát alkalmazva. Az európai befektetések olyan országokba irányultak, mint Ecuador, El Salvador, Guatemala, Brazília (általános vagy harmadik országra vonatkozó GSP, a konzervekre kivetett 24 %-os vámmal), valamint Chile (az EU-val kötött szabadkereskedelmi megállapodás révén), közvetetten pedig Kolumbiába és Venezuelába, hozzájárulva a közvetlenül a tonhalágazatban meglévő 50 000 munkahely megtartásához.

3.6 E megállapodásoknak köszönhetően az európai vállalkozások hajóik egy részét átadták afrikai, amerikai és óceániai harmadik országoknak, így ezek a hajók azon országok lobogója alatt hajóznak, amelyeket az EU az Unió preferenciális partnereinek tekint, és amelyek vállalataival fúziókat javasol vagy vegyes társaságok alapítását.

3.7 A közösségi trópusi tonhalhalászflotta által kifogott 400 000 tonna hal egy részét ezekben a harmadik országokban épített üzemekben rakodják ki és dolgozzák fel, ez a kikötőkben számos munkahelyet jelent, ezek a hajók kikötői illetéket fizetnek a halak ki- vagy átrakodásáért, e harmadik országok különböző kikötőiben töltik fel kimerült készleteiket, és jelentősen hozzájárulnak az illető országok fejlődéséhez.

3.8 A tonhalágazat egészét tekintve, a flotta és a feldolgozóipar együtt fejlődött, így jött létre – az európai ágazati szereplőket összekötő közös érdekek nagy számának köszönhetően – az egyetlen transznacionális szakmaközi struktúrával rendelkező európai halászati ágazat. Az európai tonhalágazat, mint korábban is említettük, az EU iránymutatásait követve egy sor beruházást végzett és gazdasági tevékenységet generált harmadik országokban, mégpedig olyanokban, amelyek az EU preferenciarendszereinek kedvezményezettjei.

4. A közösségi trópusi tonhalhalászflotta előtt álló kihívások

4.1 Az európai tonhalhalászflotta és feldolgozóipar előtt álló első számú kihívása az olyan versenytársakkal szembeni egyenlőtlen verseny, amelyek növekedési célkitűzésüket az európai piacra alapozzák, amely a világ (az EU és harmadik országok) trópusi tonhal-konzerv-fogyasztásának 50 %-át képviseli.

4.2 A világ tonhalkonzerv-gyártása mintegy 1 600 000 tonna, ebből az EU termelése 330 000 tonna körül van. ⁽²⁾

4.3 Az európai tonhalhalászflotta fő versenytársai az ázsiai kerítőhálós tonhalhalászflották, amelyek a világ leggazdagabb halászterületén, a trópusitonhal-fogások több mint 60 %-át adó Csendes-óceánon halásznak. Ezek a flották elsősorban a legnagyobb trópusitonhal-feldolgozó térséget, a Thaiföld, a Fülöp-szigetek és Indonézia által alkotott háromszöget látják el. Termékeik, bár rosszabb minőségűek, árban felettebb versenyképesek az európai piacon, ahol a 24 %-os vám ellenére már 35 %-os a részesedésük.

4.4 Emellett a tonhalfeldolgozó ágazat is azzal (a flottákkal kapcsolatban már vázoltához hasonló) problémával küzd, hogy veszít versenyképességéből a sem az AKCS, sem a GSP+ csoportba nem tartozó harmadik országokkal szemben. Az esetek többségében az olcsóbb nyersanyagbeszerzés, az alacsonyabb adók, a bér- és a munkavállalók szociális védelmével kapcsolatos költségekben jelentkező különbségek, valamint a késztermékek egészségügyi garanciáinak alacsonyabb szintje kétségtelenül olyan szempontok, amelyek csökkentik a termelési költségeket, és így lehetővé teszik, hogy a termékeket az európai termékeknél alacsonyabb áron tudják értékesíteni.

4.5 A világon alapvetően két különböző tonhaltermelési rendszer létezik. Egyrészt az európai flotta vagy a harmadik országokba (AKCS vagy GSP) történő európai befektetések által képviselt rendszer, amely az európai vagy az AKCS/GSP feldolgozóipart látja el, és a legszigorúbb munkabiztonsági, szociális védelmi, élelmiszer-biztonsági, környezetvédelmi előírások, valamint a felelősségteljes halászat szabályainak betartásával működik. A másik, terjedőben lévő rendszert egyes olyan flották alkalmazzák, amelyek nem sokat törődnek a fenntarthatósággal, és sokkal alacsonyabb szintű szociális, munkatügyi és egészségügyi normák szerint működnek.

4.6 Ugyanúgy, ahogy az AKCS- és a GSP-országoktól elvárják, hogy az EU preferenciarendszeréhez való hozzáférés érdekében csatlakozzanak egy sor, az e szempontokat szabályozó nemzetközi egyezményhez, az EU-ba exportáló többi országnak is be kellene tartania ugyanezeket az előírásokat ahhoz, hogy hozzáférhessenek az európai piachoz, igazságos versenyt biztosítva az európai termelőknek és az Unió preferenciális partnereinek.

4.7 Az európai tonhalhalászat fennmaradását ezenkívül a tonhal világpiaconak kényes egyensúlyát szabályozó európai jogszabályok módosítása is komolyan veszélyezteti. Ezek a jogszabályok a gazdasági partnerségi megállapodások révén

kulcsszerepet játszanak abban, hogy a befektetések és az európai tonhalágazat fejlődése az EU által kiemelt fontosságú partnerként meghatározott országok felé irányuljanak.

4.8 Erre a fejlesztési keretre, amely különösen hatékonyak bizonyult a tonhalágazat számára, veszélyt jelentenek a WTO-tárgyalások, az EU más országokkal vagy országcsoportokkal szabadkereskedelmi szerződések keretében folytatott esetleges tárgyalásai, valamint a származási szabályok módosítása, amelynek értelmében Pápua Új-Guinea és a Fidzsi-szigetek derogációt kapott e szabályok alól. ⁽³⁾

4.9 Mind a WTO, mind pedig a kétoldalú tárgyalások keretében a tonhalágazat számára a legnagyobb kockázatot a feldolgozott tonhaltermékekre kivetett vám eltörlése jelenti. Az egész fagyasztott tonhal több mint 30 éve vámentességet élvez (0 %), ennek célja az, hogy biztosítsák az európai feldolgozóipar ellátását, így az EU flottája nyílt versenyre kényszerül az európai piacra egész fagyasztott tonhalat behozó más flottákkal. A feldolgozott tonhaltermékek liberalizációjának továbbvitele azonban az európai ipar fokozatos hanyatlásához és a munkahelyek, valamint a gazdasági tevékenység megszűnéséhez vezetne, az alacsonyabb költséggel működő külső versenytársak javára.

4.10 Az, hogy Pápua Új-Guinea és a Fidzsi-szigetek a csendes-óceáni kereskedelmi partnerségi megállapodás keretében a halászati termékekre vonatkozóan derogációt kapott a származási szabályok alól, megváltoztatja a tonhal világpiaconak egyensúlyát, ami katasztrofális következményekkel jár az európai, és a többi AKCS- és GSP-ország ipara számára. Mivel Pápua-Új-Guineára és a Fidzsi-szigetekre immár nem vonatkozik az a követelmény, hogy az ott feldolgozott tonhalnak, ahhoz hogy 0 %-os vámtarifa vonatkozzon rá az európai piacon, AKCS-országból vagy az EU-ból kell származnia, arra sarkallja a fő – elsősorban ázsiai – versenytársakat, hogy új feldolgozóüzemet létesítsenek Pápua Új-Guineán.

4.11 Ezzel a kedvezményezett helyzettel az EU előmozdítja a csendes-óceáni tonhalkészletek túlhaladását, pedig az ottani populációk már így is veszélyben vannak. Emellett az európai piachoz 0 %-os vámtarifa mellett hozzáférő vállalkozások elsősorban ázsiaiak, akiket ez a lépés arra ösztönöz, hogy növeljék a konzervgyártási kapacitásukat egy olyan piacon, ahol az árak a túlkínálat miatt nyomottak. A Csendes-óceán nyugati és középső körzetében az európai flotta a Pápua Új-Guinea által vezetett *Forum Fisheries Agency* országainak politikai akarata szerint legfeljebb 4 tonhalhalászahajóval lehet jelen.

⁽³⁾ A Tanács 1528/2007/EK rendelete (2007. december 20.) a gazdasági partnerségi megállapodásokat létrehozó vagy azok létrehozásához vezető megállapodásokban meghatározott, az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok (AKCS-államok) csoportjának egyes tagjaiból származó termékekre vonatkozó szabályozások alkalmazásáról – I. melléklet 4. cikk (3) bekezdés a) pont.

⁽²⁾ FAO 2007.

4.12 Ez a derogáció a többi AKCS- és GSP-ország számára komparatív hátrányt jelent, mivel egyedi előnyt ad Pápua Új-Guineának és a Fidzsi-szigeteknek az olcsó nyersanyagbeszerzés tekintetében: az előbbieknél be kell tartaniuk a származási szabályokat, az utóbbiaknak nem. Ez akár illegális halászatból származó termékek „kifehérítéséhez” is segítséget szolgálhat.

4.13 Az európai trópusi tonhalhalászflotta számára a halászati szövetségekkel kötött megállapodások hálózatának fenntartása is kihívást jelent. Ez a hálózat nagyon fontos, mivel a világon egyedülálló jogbiztonság és átláthatóság mellett hozzáférést garantál az uniós flottának ezekhez a sokat vándorló halfajokhoz. Mivel a trópusi tonhal vándorlása térben és időben kiszámíthatatlan, a flotta működéséhez a lehető legtöbb halászati megállapodás szükséges a három fő óceán tekintetében.

4.14 Jelenleg az Atlanti-óceán területén tevékenykedő, fagyasztóval felszerelt tonhalhalászahajók túlságosan kevés halászati engedéllyel rendelkeznek, többek között amiatt, hogy az utóbbi években csökkent a megállapodások száma, és különösen az Indiai-óceánon folytatott kalóztevékenységek miatt, ami miatt az itt halászó hajók némelyike az Atlanti-óceánon keres menedéket, ahol minimális biztonsági feltételek mellett lehet halászni. Ezért elengedhetetlennek tartjuk, hogy az EU felkérje a part menti országokat, hogy az összes atlanti halászati partnerségi megállapodásban bővítsék ki az engedélyek kvótáját, amennyiben az állományok állapota a rendelkezésre álló legmegbízhatóbb tudományos adatok alapján lehetővé teszi ezt.

4.15 Mivel ez a bővítés nem csak az EU-tól függ, és így a kívántnál jobban elhúzódó eljárást jelenthet, az EGSZB azt ajánlja, hogy sürgősen vizsgálják meg, hogy a halászati partnerségi megállapodások kizárólagossági záradéka (amely megtiltja, hogy az európai üzemeltetők halászati magánengedélyeket szerezhessenek az ilyen megállapodással rendelkező országban) alól lehet-e derogációt tenni, úgy, hogy a közösségi flotta is szerezhessen halászati magánengedélyeket, amennyiben a rendelkezésre álló legmegbízhatóbb tudományos adatok alapján az állományok állapota ezt lehetővé teszi.

4.16 A trópusi tonhalhalászflotta képviselői úgy vélik, hogy a Tanács 2004-es következtetéseivel összhangban az Uniónak meg kell erősítenie a halászati partnerségi megállapodások jelentőségét a KHP reformjában, és vissza kell térnie ahhoz a politikához, hogy valamennyi óceán legfontosabb országaira kiterjessze a megállapodások hálózatát, új megállapodásokat kötve nevezetesen az alábbi országokkal:

— az Atlanti-óceán partján: Szenegál, Guinea, Sierra Leone, Libéria, Ghána, Egyenlítői-Guinea és Angola.

— az Indiai-óceán partján: Kenya, Tanzánia, a Mozambiki-csatorna Franciaországhoz tartozó szigetei, a Brit Indiai-óceáni Terület és Jemen.

— a Csendes-óceán partján: Ecuador, Kolumbia, Peru, Panama, Costa Rica és regionális megállapodás a *Forum Fisheries Agency*-vel.

4.17 Másrészt az európai trópusi tonhalhalászflotta elengedhetetlennek tartja az uniós jelenlét fenntartását a tonhalgazdálkodási regionális halászati szervezetekben, a jelenlegihez hasonlóan (tonhalhalászflottájának magatartása révén) modellként szolgálva a felelősségteljes halászat elveinek tiszteletben tartásához.

4.18 Japánnal és Koreával együtt az EU az egyetlen szerződéses fél, amely tagja a 4 tonhalgazdálkodási regionális halászati szervezetnek (ICCAT, IOTC, IATTC, WCPFC), és gondoskodnia kell arról, hogy rendelkezzen az ahhoz szükséges eszközökkel, hogy koherensen és objektívan elő tudja mozdítani a felelősségteljes halászat elveit.

4.19 Az EGSZB úgy véli, hogy az EU-nak világszerte a lehető legegységesebb és legkoherensebb gazdálkodási rendszert kellene előmozdítania, egyértelmű választ adva egy a trópusi tonhalhoz hasonló, teljes mértékben globalizált piac helyzetére, a jövőre olyan nemzetközi szervezet létrehozását tűzve ki célul, amely kezeli a globális tonhalhalászattal kapcsolatos horizontális kérdéseket. Ez a globális gazdálkodási rendszer a tonhalgazdálkodási regionális halászati szervezetek működését felülvizsgáló kobei folyamatban kezdett formát ölteni.

4.20 Az Indiai-óceánon folytatott kalóztevékenységeket illetően az európai tonhalhalászflotta mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy 2009 folyamán és 2010 elején a tonhalhalászahajók elleni kalóztámadások egyre nagyobb területen fordultak elő, egyre távolabb a Szomália felségterületéhez tartozó vizektől, akár 1 000 tengeri mérföldre a somáliai partoktól, sőt, még a Seychelle-szigetek és más part menti országok (Kenya, Tanzánia) vizein található kizárólagos gazdasági övezetekben is.

4.21 A tonhalhalászflotta különösen ki van téve a kalóztámadások veszélyének. A kereskedelmi hajókkal ellentétben, amelyek állandó mozgásban vannak, a tonhalhalászahajók halászat közben két-három órán keresztül is egy helyben tartózkodnak kivetett hálójával, így nagyobb az esélye, hogy kalózok megtámadják a hajót és feljutnak a fedélzetre. Emellett e hajók alacsony szabadoldal-magassága és a farrámpa megkönnyíti a kalózok fedélzetre jutását.

4.22 Ezért sürgősen módosítani kell az „Atalanta” művelet (a Tanács 2008. november 10-i 2008/851/PESC együttes fellépése a Szomália partjainál tapasztalható kalóztámadásoktól és fegyveres rablásoktól való elrettentéshez és azok visszaszorításához való hozzájárulás céljából folytatott európai uniós katonai

műveletről) mandátumát, hogy az kifejezetten magában foglalja az Indiai-óceánon halászó tonhalhalászflotta védelmét, elkerülendő a zaklatást és a halászhajók eltérítését (pl. a *Playa de Bakio* (2008) vagy az *Alakrana* (2009)).

4.23 Mivel az Atlanti-óceánra vonatkozóan kevés az engedély, valamint a csendes-óceáni regionális halászati szervezetekben hozott kvótaintézkedések miatt az európai tonhalhalászok jelenleg igen nehezen tudják tevékenységüket az Indiai-óceánról más óceánokra áthelyezni. Emellett az üzemeltető szerinti ország és a harmadik országok vállalkozásainak a konzervgyárakban, valamint a flotta által igénybe vett kikö-

tőkben dolgozó számos munkavállalója függ az indiai-óceáni tonhalhalászflotta tevékenységétől, ezért ennek megszüntetése számos munkahely megszűnésével járna nemcsak az EU-ban, hanem a Seychelle-szigeteken, Madagaszkáron, Kenyában, Mauritiuson stb.

4.24 Ezek azok a kihívások, amelyekkel az EU trópusi tonhalhalászflottájának és tonhalfeldolgozó- és tartósítóiiparának szembe kell néznie stabilitása és globális fennmaradása tekintetében. Ezek nem jelentenek semmiféle költséget az Európai Halászati Alap (EHA) számára, és kizárólag az EU politikai döntését igénylik.

Kelt Brüsszelben, 2010. szeptember 15-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Mario SEPI
